همه جهادگران میدان ایران

جهادگران همیشه و در همه‌جا مشغول جهادند؛ فرقی نمی‌کند در شرایط سخت یک جنگ نظامی به سر ببریم یا در روزهای کاملا عادی درگیر مشکلاتی در عرصه‌های گوناگون جامعه باشیم...

۲۳

تاریخ‌نگاری گروه‌ها و اردوهای جهادی

گروه‌های جهادی علاوه بر فعالیت‌های عمرانی، در حوزه‌های بهداشت و درمان صنعت، آموزش، فرهنگ، فنی و حرفه‌ای، تکنولوژی، اشتغال و استارت‌آپ‌ها هم فعال هستند

۲۴

چهارشنبه ۳ اسفند ۱۴۰۱ ■ ۱ شعبان ۱۴۴۴ ■ سال سی‌ویکم ■ شماره ۸۷۲۰

همشهری اجتماعی

دهه هشتادی‌های جهادی در خوی

۲۰ ساله‌های جهادگر برای یاری زلزله زدگان خوی، مردانه پای کار بودند

گزارش

رابعه تیموری
روزنامه‌نگار

هنوز پشت لبشان درست و حسابی سبز نشده و چند سالی مانده تا وارد جرگه مردان روزگار شوند، اما رفتار و مرامشان مردانه است و وقتی عده‌ای به کمک نیاز دارند نمی‌توانند بی‌خیال و آسوده تماشاچی باشند. تفاوتی هم نمی‌کند آن عده، بیخ گوش‌شان و در تهران به انتظار حمایت و مدد نشسته باشند یا در نقاط دور و نزدیک کشور چشم به راه قدم و همتی مردانه باشند؛ آنها پای کارند و تا باد به گوششان برساند برای هموطنان‌شان اتفاقی افتاده به نیت جهاد و همتی جانانه پاشنه ورمی‌کشند. این بار هم از خوی زلزله‌زده و مصیبت‌دیده سر درآوردند و به مردم روستاهای خوی حسابی خدمت کردند.

قرار نانوشته

از همان ظهر روز ۲۸دی که خبر لرزیدن خوی را شنیدند آرام و قرار نداشتند، ولی امتحانات، درس، مدرسه و دانشگاه دست و بالشان را بسته و دلشان خوش بود که زمین‌لرزه خسارت جانی چندانی نداشته و آنها می‌توانند بعد از فصل امتحانات به کمک مردم بروند، اما ۱۳ روز بعد که وسط سرما و یخبندان بهمن‌ماه زلزله‌ای شدیدتر روی سر اهالی خوی آوار شد، دیگر تاب نیاوردند و بار سفر بستند. هرکدام هم از یک گوشه شهر راهی شدند. علیرضا، محمدمهدی و فرزین دانشجوی دانشگاه تهران هستند و میلاد و سجاد در دانشگاه آزاد کرج درس می‌خوانند. محسن و آریا هم هنوز دبیرستانی هستند و اگر سال دیگر از سد کنکور به سلامت بگذرند، وارد دانشگاه می‌شوند، ولی هم‌محل نیستند؛ محسن در شهرری زندگی می‌کند و آریا ساکن تهرانپارس است. به قول محمدمهدی همه آنها به قرار و وعده‌ای نانوشته در محل‌های حادثه‌دیده به هم می‌رسند و برای یکدیگر غریبه و ناآشنا نیستند.

بیل‌زنی بدون حساب و کتاب

محمدمهدی جزو جوان‌ترین اعضای گروه جهادی امام‌زمان(عج) و دانشجوی رشته حسابداری است. باغبانی و بیل‌زنی تنها باغچه مجتمع آپارتمانی که محمدمهدی در آن سکونت دارد، بر عهده سرایدار مجتمع است، اما در زلزله خوی بیل از دست محمدمهدی نیفتاده و در ۱۰ روزی که آنجا بوده به آواربرداری خانه‌های نیمه‌ویران روستاها پرداخته است. او تعریف می‌کند: «بسیاری از خانه‌های روستاییان و محل‌های نگهداری دام‌هایشان نیمه‌مخروبه شده بود و خطر آوار شدن سقف و دیوارهای ترک‌خورده وجود داشت، نیروهای جهادگر وارد این منازل می‌شدند و به روستاییان کمک می‌کردند تا دام‌ها و وسایلشان را بیرون بیاورند.» محمدمهدی زبان تعریف از خود ندارد، ولی همراهانش شاهد بوده‌اند که با به خطر انداختن جانش رمه کوچک گوسفندان یک خانواده بی‌سرپرست را که تنها دارایی‌شان بوده از آغلی نیمه‌ویران بیرون آورده و فقط چند دقیقه بعد از خارج شدن رمه سقف گلی و نم‌کشیده آغل پایین آمده است.

مددکاری به شیوه علیرضا

علیرضا ته‌تغاری خانواده‌اش است و در خانه دست به سیاه و سفید نمی‌زند، ولی آچار فرانسه گروه جهادی زهرایی‌ها به شمار می‌آید و در اردوهای جهادی هر کاری از او بخواهند، نه نمی‌گوید. در خوی هم پای ثابت آشپزخانه بوده و از زمان خرد کردن پیازهای تند و تیز تا آخر پخت و پخش غذا و شستن دیگ و اجاق، پای کار بوده است. علیرضا تعریف می‌کند: «در اردوهای جهادی نمی‌توان بین وظایف اعضای گروه خط‌کشی کرد و باید هر کاری از دستمان برمی‌آید، انجام دهیم. قرار بود من در پخت و توزیع غذای زلزله‌زده‌ها کمک کنم، ولی بسیاری از مواقع کارهای دیگری پیش می‌آمد. یک‌بار وقتی شام را میان خانواده‌ها توزیع می‌کردم متوجه گم شدن دخترچه‌ای اهل روستای بدلان شدم و بعد از جست‌وجوی ویرانه‌های ۱۱آبادی، او را که راه چادرها را گم کرده و تنها و سرمازده بود، پیدا کردیم. کمک به بیماران و مصدومان از دیگر مواردی بود که خانواده‌های زلزله‌زده نیاز داشتند و گاهی مجبور می‌شدیم تمام روز عصای دست بیماران باشیم.» روی خوش و صبوری ته‌تغاری خانواده نبی‌پور میان خانواده‌های زلزله‌زده زبانزد شده بود و علیرضا با بدرقه دعای خیر بسیاری از آنها به تهران برگشت.

لباس جهاد بر تن آقای دکتر

فرزین را توی خوی هم آقای دکتر صدا می‌زدند و هنوز یکی، دو روز از حضور آنها نگذشته بود که خانواده‌های زلزله‌زده متوجه شدند این جوان محجوب و خوش‌بنیه‌ای که برای آواربرداری خانه‌های آسیب‌دیده آنها تر و فرز کار می‌کند، از دوا و درمان آنها هم خوب سردرمی‌آورد و قرار است چند سال دیگر روپوش پزشکی بر تن کند، اما فرزین خیال ندارد حتی پس از پزشک شدن از لذت پرزحمت فعالیت‌های جهادی چشم‌پوشی کند. او می‌گوید: «رشته پزشکی را انتخاب کردم تا برای اطرافیانم مفید باشم، ولی اگر وقتی پزشک شدم، از خاک و خلی شدن و عرق ریختن برای رضای خدا و خدمت به مردم بترسم، شاید آن باعث شود تا کم‌کم از اهدافم فاصله بگیرم.»

پیشکسوت جوان

میلاد از زمانی که دانش‌آموز کلاس نهم بوده، پایه ثابت اردوهای جهادی گروه زهرایی‌ها شده و در راه و سفر به مناطق محروم قد کشیده است. میلاد دهه هشتادی است و سن و سالی ندارد، ولی آنقدری نزد اطرافیان و دوستانش اعتبار داشته که تا امتحانات پایان ترمش را بدهد و روانه خوی شود، چند وانت موادغذایی و بهداشتی جمع‌آوری کند و به ریش‌سپیدان گروه بسپارد که به‌دست زلزله‌زده‌ها برسانند. میلاد می‌گوید: «تا کسی با اعضای گروه‌های جهادی همپا نشود و در فعالیت‌های آنها شرکت نکند، نمی‌تواند حال و هوا و روحیات آنها را درک کند.» میلاد معتقد است این نوع فعالیت اجتماعی شخصیت جوانان را آبدیده می‌کند و سبب می‌شود ظرفیت روحی آنها افزایش پیدا کند. با تشویق میلاد تعداد زیادی از دوستان او هم به زهرایی‌های جهادگر پیوسته‌اند و در اردوهای جهادی، میلاد و دیگر پیشکسوت‌های گروه را همراهی می‌کنند. خواهر کوچک سجاد وسط زلزله سال ۹۲ شیراز به دنیا آمده و او ترس و وحشت زمین‌لرزه و مشکلات بعد از آن را خوب می‌فهمد؛ به همین دلیل او برای شرکت در اردوهای جهادی که برای کمک به زلزله‌زدگان برگزار می‌شود، همیشه حاضر به یراق و آماده است.

جهادگران نوجوان

ممتاز بودن محسن و آریا در درس و مشقشان، مسئولان مدرسه را مجاب می‌کند که غیبت‌های گاه و بی‌گاه آنها از مدرسه را نادیده بگیرند. محسن و آریا در کودکی همسایه بودند، اما بعد از آنکه خانواده آریا به محله تهرانپارس نقل‌مکان کردند، آنها بیشتر از هر جایی در اردوهای جهادی همدیگر را می‌بینند. محسن و آریا جزو کم‌سن و سال‌ترین جهادگرانی هستند که در خوی کمک‌رسانی می‌کردند. رفتار پخته و متین محسن او را بزرگ‌تر از سنش نشان می‌دهد و گاهی اعضای گروه فراموش می‌کنند که بسیاری از وظایفی که به همراه نوجوانشان می‌سپارند با سن و سال او سنخیتی ندارد. اما اخلاق آریا به خلق و خوی دوستش چندان شباهتی ندارد و پرانرژی و پرشر و شور است. آریا حتی در خوی نیمه‌ویران و غم گرفته هم روحیه بشاش و سرزنده‌اش را از دست نداده بود و کودکان و نوجوانان زلزله‌زده کنار او ساعتی غم‌هایشان را فراموش می‌کردند.

فعالیت‌های جهادی، میراث رهبر انقلاب است

رئیس سازمان بسیج سازندگی کشور فعالیت‌های جهادی را از جناح، سن و جنسیت فارغ می‌داند

مسئول سازمان بسیج سازندگی کشور معتقد است حضور و استقبال گسترده نوجوانان و جوانان کشور از فعالیت‌های جهادی، نقطه قوت این فعالیت‌ها به شمار می‌آید. سردار محمد زهرایی می‌گوید: «جهادگران ما در هر سنی که قرار دارند و از هر جنسیت، نژاد یا تخصص و توان فیزیکی و فکری برخوردار باشند، تلاش می‌کنند به دعوت رهبر معظم انقلاب برای داشتن فرهنگ و سیره جهادی لبیک بگویند.» به قول سردار محمد زهرایی، فراجناحی بودن از ویژگی‌های فعالیت‌های جهادی محسوب می‌شود و اگر این شاخصه و آثار آن به شکل هنرمندانه‌ای در جامعه منعکس و بازگو شود، گرایش طیف‌های مختلف و به‌ویژه جوانان به داشتن روحیه و فعالیت‌های جهادی افزایش پیدا می‌کند. او می‌گوید: «جریان جهادی کشور متکی به حزب و گروه و فرد خاصی نیست و این جریان پاک، ولایی و انقلابی که در جهت کمک به همه دولت‌ها و همه اقشار جامعه ایجاد شده، باید به‌عنوان یک جهاد موفق به شکل هنرمندانه‌ای به جامعه و جوانان عرضه و معرفی شود.»

گام‌هایی برای پویایی فعالیت‌های جهادی

صحبت‌های فرمانده سازمان بسیج سازندگی کشور نشان می‌دهد که برای افزایش آثار و نتایج فعالیت‌های گروه‌های جهادی کشور، برنامه‌های ویژه‌ای طراحی شده است. سردار زهرایی، ترسیم نقشه راه را برای به هدف رسیدن حرکت‌های جهادی ضروری می‌داند و می‌گوید: «اگر حرکت‌های جهادی بدون نقشه راه باشند به هدف نمی‌رسند؛ بنابراین شوراهای جهادی شهرستانی با کارگروه‌های تخصصی خاص تشکیل می‌شوند تا فعالیت این گروه‌ها در سراسر کشور به‌صورت برنامه‌محور و مثمرثمر انجام شود.» تشکیل یک هزار قرارگاه عملیاتی جهادی در سطح کشور، تدبیر دیگر سردار زهرایی برای تبیین نقشه راه فعالیت گروه‌های جهادی است. او توضیح می‌دهد: «بنا داریم ظرف ۵سال آینده شاهد تشکیل یک‌هزار قرارگاه عملیاتی جهادی در سطح کشور باشیم و در حال حاضر ۱۶۵ مورد از این قرارگاه‌ها تشکیل شده است. این قرارگاه‌ها نقشه راه را در حوزه‌های مختلف محرومیت‌زدایی، ایجاد مسکن محرومان، دستیابی به اقتصاد مقاومتی و... برای گروه‌های جهادی مشخص می‌کنند.» او برپایی قرارگاه‌های مشترک بسیج سازندگی با دستگاه‌های دولتی و نهادهای انقلابی مانند بنیاد مستضعفان، ستاد اجرایی فرمان امام(ره) و کمیته امداد را از دیگر سیاست‌های راهگشا در این زمینه برمی‌شمارد که همگام با ترسیم نقشه راه گروه‌های جهادی پیگیری می‌شود.

به تقلید از رهبر انقلاب

بدون تردید خاستگاه و فلسفه شکل‌گیری گروه‌های جهادی در گرایش جوانان به‌سوی این حرکت، بی‌تأثیر نبوده است. سردار محمد زهرایی، سرکشی رهبر انقلاب به مردم زلزله‌زده فردوس را که در سال ۱۳۴۷ اتفاق افتاده، به‌عنوان الگو و هسته اولیه شکل‌گیری حرکت‌های جهادی در کشور عنوان می‌کند و می‌گوید: «سیره مقام معظم رهبری، پدر همه جریان‌های جهادی است و منش ایشان، تفکر، گفتمان و حرکت‌های جهادی را تبیین می‌کند. افرادی هم که از ایشان سرمشق و الگو می‌گیرند، تلاش می‌کنند فعالیت‌های آنها براساس همین سیره و تفکر شکل بگیرد.» به باور عموم مفهوم فعالیت‌های جهادی و حرکت‌های بسیجی در هم تنیده شده‌اند، اما سردار زهرایی از این موضوع تعبیر متفاوتی دارد. او می‌گوید: «باید توجه داشته باشیم چتر مجموعه مردمی و انقلابی بسیج همواره باز است، اما عضویت هر جهادگر در گروه‌ها و عرصه‌های جهادی، وابسته به عضویت و عدم‌عضویت او در بسیج نیست، ولی می‌توان گفت درواقع هر جهادگر فی‌نفسه بسیجی است.»

ادامه مسیری دشوار

حضور پررنگ گروه‌های جهادی در عرصه‌های محرومیت‌زدایی اتفاقی است که در سال‌های اخیر بیش از گذشته شاهد بوده‌ایم. سردار زهرایی درباره این موضوع توضیح می‌دهد: «دشمن از جنگ نظامی نتیجه‌ای ندید؛ لذا به سمت تهاجم فرهنگی، سیاسی و نفوذ رفت تا با هدف گرفتن سفره مردم و تولید فقر به جابه‌جایی اولویت‌ها بپردازد و بحث محرومیت را گسترش دهد. اکنون جبهه دفاع‌مقدس ما تغییر کرده و دشمن با تولید محرومیت و فقر بنیان‌های اسلام و انقلاب را نشانه گرفته است؛ بنابراین تکلیف جهادگران ما انجام عملیات در جبهه محرومیت‌زدایی و خنثی کردن نقشه دشمن است و آنها با مایه گذاشتن از وقت، انرژی و حتی آبروی خود این تکلیف را دنبال می‌کنند.» سردار، جهادگران را رهرو مسیر شهدا می‌خواند و می‌گوید: «وقتی بسیاری از افراد در محرومیت‌زدایی دست‌ها را بالا برند، بچه‌های جهادی مانند شهدا پوتین‌ها را درآوردند و پابرهنه برای جنگ با فقر و محرومیت حرکت کردند.»

نکته‌ها

جهادگر محله جذامیان

بیایید بیایید به گلزار بگردیم / بر این نقطه اقبال چو پرگار بگردیم

این شعر ورد زبانش است و آنقدر آن را در خلوتش واگویه کرده که وقتی برای اقامه‌نماز مغرب به مسجد می‌رود، در گذر از کوچه‌پس کوچه‌های کوی طلاب بی‌اختیار آن را بلندبلند می‌خواند. برای ساکنان کوی طلاب مشهد، این صداگرم‌ترین و مهربان‌ترین صدایی است که در عمر پر از درد و رنج‌شان شنیده‌اند. آنها از وقتی چشم باز کرده‌اند، با خوره‌ای که از گذشتگانشان به میراث برده‌اند، دست‌وپنجه نرم می‌کنند. مردم از هول و هراس واگیری بیماری جذام از محله کوی طلاب و مردمان غریبش دوری می‌کنند اما صاحب این صدای خوش با همه فرق می‌کند. او حجت‌الاسلام علی عباسی، روحانی باصفای مسجد علی‌ابن‌ابیطالب(ع) است که به‌عنوان امام‌جماعت به این مسجد پا گذاشته تا جذامی‌های مجاور حرم غریب‌الغربا را از غربت و تنهایی درآورد.

دانش‌آموزان جهادگر؛ پیشقراول نیروهای جهادی کشور

یکی از فعال‌ترین و تازه‌نفس‌ترین گروه‌های جهادی در کشور، گروه‌های جهادی دانش‌آموزی است که پیشقراول نیروهای جهادگر حرکت می‌کنند. گروه‌هایی که بذرشان با تشکیل سازمان بسیج دانش‌آموزی کشور کاشته شد. درست از آذرماه سال ۱۳۵۸ که حضرت امام خمینی(ره) فرمان تشکیل بسیج مستضعفین را صادر کرد در همان زمان بود که مدارس و سازمان آموزش و پرورش بر آن شد تا مانند سایر نهادها و دستگاه‌های دولتی انقلابی، به‌صورت خودجوش و داوطلبانه فعالیت‌هایی در راستای اهداف انقلابی و محرومیت‌زدایی از جامعه اسلامی انجام دهد.

موازی کاری و بی‌نظمی؛ آفت فعالیت‌های جهادی

بی‌دلیل نیست که مقام معظم رهبری به گروه‌های جهادی تذکر داده‌اند که «کار مردمی به معنی بی‌نظمی نیست» و مصداق بارز کلام ایشان را در موازی کاری و ناهماهنگی فعالیت بعضی از گروه‌های جهادی می‌توان دید. امیر شیخی، فعال اجتماعی و عضو گروه جهادی احیاء القلوب در این‌باره می‌گوید: «در بعضی از حوزه‌هایی که گروه‌های جهادی به خدمات‌رسانی می‌پردازند، میان عملکرد گروه‌ها موازی‌کاری و ناهماهنگی به چشم می‌خورد. مثلا در حوزه محرومیت‌زدایی مناطق محروم یا امدادرسانی به مناطق حادثه دیده در توزیع بسته‌های امدادی و معیشتی هیچ هماهنگی وجود ندارد و بسیاری مواقع شاهد هستیم که چند فرد یا خانواده بیشتر از نیاز خود از خدمات و کمک‌ها استفاده می‌کنند و تعدادی از جمعیت هدف از همه‌چیز محروم می‌مانند.

نگاه

حکایت یک سرمایه عظیم برای فردای ایران

یکی از شخصیت‌هایی که تأکید بسیاری بر حضور جوان‌ترها در اردوها و گروه‌های جهادی داشته و دارند، رهبر معظم انقلاب هستند. ایشان این حضور را، شامل به‌دست آوردن دستاوردهایی حتی برای خود این افراد می‌دانند که هم می‌تواند برای آینده خود آنها و هم آینده کشور مفید و سازنده باشد. با هم فرازهایی از تأکیدات ایشان درباره حضور جوانان در اردوها و گروه‌های جهادی و فلسفه آن را مرور می‌کنیم.

شما ملاحظه کنید در پیشامدهای طبیعی مثل سیل و مثل زلزله مردم چطور مشتاقانه می‌شتابند؛ کجا چنین چیزهایی وجود دارد؟ این همان روش فاطمی است؛ این همان حرکت در جهت انگشت اشاره سیده‌نساءالعالمین است. لانُریدُ مِنکم جَزاءً وَ لاشُکورا؛ این اشاره فاطمه زهرا (سلام‌الله علیها) است و... در مسئله کرونا چه کارها شد، چه خدماتی انجام گرفت و بدون اینکه نام کسی مطرح باشد، کارهای بزرگی انجام گرفت...

۱۴۰۰/۱۱/۳

امروز در حدود ۱۰هزار هسته گروه‌های جهادی در سراسر کشور مشغولند که اینها درواقع مژده آینده کشورند؛ سرمایه عظیمی هستند برای آینده کشور؛ مشغول کارند، مشغول تلاشند؛ شاید صدها هزار کار مهم مربوط به طبقات ضعیف را در نقاط دوردست کشور، اینها انجام داده‌اند و دارند انجام می‌دهند؛ کارهای ریز و درشت -به‌حسب نیازهایی که مردم دارند- این یک سرمایه عظیمی است برای کشور.

۱۳۹۷/۰۷/۱۲

حضور شما بچه‌های نخبه در اردوهای جهادی، شما را با اوضاع کشورتان، با قشرها، با وظایف سنگینی که برعهده همه ماهست و با کم‌کاری‌های ما در طول این سال‌های بعد از انقلاب آشنا می‌کند و حرکت می‌دهد؛ خون در رگ‌های انسان با حضور در یک‌چنین جاهایی جریان پیدا می‌کند.

۱۳۹۵/۰۷/۲۸

اردوهای جهادی را توسعه بدهید، تداوم بدهید... این اردوهای جهادی، هم تمرین است، هم خدمت است، هم خودسازی است و هم آشنایی با فضای جامعه است؛ خیلی چیز باارزشی است. روزبه‌روز اینها را بتوانید توسعه بدهید؛ جهاد هم هست، واقعاً جهاد است، کار است، جهاد است، تلاش است، خدمت به محرومان است.

۱۳۹۵/۰۴/۱۲

روحیه جهادی را بر روحیه تافته جدابافته بودن ترجیح بدهید. یکی از خطراتی که گریبان کسانی را که یک امتیازی دارند، می‌گیرد، این است که احساس کنند تافته جدابافته‌اند؛ احساس کنند یک سر و گردن از همه بالاترند؛ این خطر بزرگی است؛ این یک خطر شخصیتی است؛ یک بیماری شخصیتی است. نگذارید این بیماری در شما رشد بکند و راهش هم این است که کار جهادی و روحیه جهادی را در خودتان تقویت کنید. روحیه جهادی یعنی کار را برای خدا انجام دادن، کار را وظیفه خود دانستن، همه نیروها را در راه کار درست به میدان آوردن؛ این روحیه جهادی است. برای اینکه این روحیه جهادی در شما تقویت شود، حضورتان در اردوهای جهادی خیلی خوب است. نگویید وقتمان تلف می‌شود؛ نه، بیشترین و بهترین استفاده از وقت همین است. درستان را بخوانید، پژوهش‌تان را بکنید، کارتان را بکنید، در اردوهای جهادی هم که در دوره سال، چند هفته‌ای انسان را مشغول می‌کند، شرکت کنید.

۱۳۹۴/۰۷/۲۲

میل به خدمت به مردم و تحمل سختی‌های آن، نقطه‌ای نورانی در باطن انسان است؛ آن را هرچه می‌توانید در جان خود گسترش دهید و نگذارید آفت‌های سودجویی، خودنمایی، تنبلی و... آن را گل‌اندود کند.

۱۳۹۲/۰۵/۲۸

وقتی کسی جزو اردوهای جهادی است، به مناطق محروم سرکشی می‌کند، واقعیت‌ها را به چشم می‌بیند، طبعاً تفکر پیگیری اقتصاد عدالت‌محور در او این‌جور زنده می‌شود؛ این برای همه ما درس است. باید با قشرهای مختلف جامعه مرتبط شد تا مسائل آنها را لمس کرد؛ این در تصمیم‌گیری ما و در نگاه ما به مسائل گوناگون کشور اثر می‌گذارد.

۱۳۹۱/۰۵/۱۶

در مورد این حرکت عظیم بسیج سازندگی و اردوهای هجرت که به‌طور رسمی، ۱۰ سال است آغاز شده؛ البته این را من باید اقرار کنم که این کار، اول از خود جوان‌ها شروع شد؛ خود جوان‌های دانشجو و دانش‌آموز در بخش‌های مختلف، این حرکت را شروع کردند؛ در سال ۷۹ گزارش این حرکت زیبا و پرشکوه به ما رسید و منجر شد به اینکه پیام بسیج سازندگی به قاطبه جوانان کشور داده شود؛ یعنی این یک حرکت خودجوش مردمی است؛ درست مثل جهاد سازندگی در آغاز انقلاب. جهاد سازندگی هم همین جور بود؛ اول، خود جوان‌ها شروع کردند و خودشان رفتند توی روستاها مشغول خدمتگزاری شدند در آن اوضاع بسیار دشوار و پیچیده. این حرکت، امام بزرگوار را به فرمان جهاد سازندگی تشویق کرد. کار مردم، الهام‌بخش اقدام مدیران و مسئولان است.

۱۳۸۹/۰۶/۳۱